

Recensie Trouw ★★★★★ First man

In 'First Man' schetst Kirmiziyüz een wereld waarin hij zijn zoon niet meer gerust kan stellen

Hij staat één bonk vertrouwen uit te stralen, de witte zuil van licht in het decor van *First Man*, de nieuwe voorstelling van theatermaker Sadettin Kirmiziyüz, zijn eerste met Nicole Beutler als regisseur. Af en toe spreekt de zuil ook geruststellende woorden, zoals “*It’s going to be alright again*” met de stem van Hal, de boordcomputer uit *2001: A Space Odyssey*.

Kirmiziyüz schildert ons voor hoe prettig het zou zijn om mee te deinen op het perspectief dat al die voorbeelden van sciencefiction ons al jaren bieden, van een toekomst waarin de goede krachten altijd winnen. “*May the force be with you*” uit *Star Wars*, dat werk.

Starring Geert, Caroline, Dilan, Thierry

Hij fantaseert hoe zijn eigen zoon als een nieuwe superman op aarde landt, als een buitenaardse migrant, door zijn vader onder zijn hoede genomen. Maar helaas, hij moet concluderen dat de realiteit anders is.

Die toekomst heeft weinig meer te maken met de scenario’s van *Star Wars*, *Close Encounters* of al die andere Hollywoodproducten, maar is eerder het huiveringwekkend verleden in een nieuwe verpakking. Geen sciencefiction, maar ‘een sequel met elke dag een nieuwe aflevering, *starring* Geert, Caroline, Dilan, Thierry en een heleboel boze mensen met vlaggen’.

Dit inzicht kreeg hij de ochtend na de verkiezingsoverwinning van de PVV in 2023. Zijn zoon van tien vraagt hem angstig of zijn grootouders nu het land worden uitgezet. Hij weet hem gerust te stellen, maar zelf ligt hij er wakker van. En nog steeds.

Kirmiziyüz kiest wederom het persoonlijk perspectief, zoals hij eerder deed met boeiende vertellingen over zijn verschillende familieleden en over zichzelf, kind van een immigrant uit Turkije. *Return of the King* was zijn laatste, over de terugkeer van zijn vader naar Turkije.

Dit is zijn meest kwetsbare en persoonlijke voorstelling

In *First Man* schuift hij dus een generatie op, naar de verhouding van zichzelf als vader tot zijn eerstgeborene. Het is zijn meest kwetsbare en persoonlijke voorstelling, waarin de theatermaker behalve de witte zuil weinig theatrale middelen nodig heeft, op een supermancap na.

Af en toe treedt hij in zijn verhaal uit zijn verhaal en vraagt zich dan af of hij hier wel kan spelen wat hij heeft bedacht ‘terwijl buiten een rampenfilm speelt’. Overtuigend schetst

hij zijn vertwijfeling: speelt hij hier een vader, is hij een acteur die vader is of 'gewoon een man die niet weet hoe die iets aan zijn zoon kan uitleggen'?

Tegen de tijd dat hij daarover uit is, hangt die geruststellende witte zuil in het decor (van Emin Batman) al lang uit het lood. *First Man* schetst een huiveringwekkend beeld van de gure tijden waarin we met zijn allen zijn beland, zonder dat we het doorhadden.